

Yafali fanga

"U ye mɔɔɔ fila wɛrɛ minɛ ni Yezu ye, u fila bɛɛ tun ye mɔɔɔjuguw ye, k'u faga. U sera yɔɔɔ min be weele ko Kunkolo, u y'a ni mɔɔɔjugu nunu gwengwen yiri kan yen, kelen a kinin fɛ, kelen a numanbolo la. Yezu ko: 'Ne Faa, yafa u ma, bari u t'a lɔn u be min kɛra.' O ka a ta faniw tilan, ka kara la. Sɔɔɔdasiw fana gwɛrɛla a la k'a lɔɔɔɔɔ ani u y'a fɔ a ye ko: "N'i ye Yahutuɔw ka masacɛ ye, i yɛrɛ kisi." Sɛbɛri dɔ tun b'a sanfɛ min sɛbɛra ko: Nin ye .*Yahudiyaw ta masacɛ*.Kojugukɛla minw tun gwengwenin be yiri kan, u dɔ y'a nɛni ko: 'E tɛ Ala ka Mɔɔɔ wolomanin nin ye wa? I yɛrɛ kisi, ka an fana kisi!» Nka kojugukɛla tɔɔ kelen y'a kɔɔɔɔ. A ko: 'Yala aw tɛ siran Ala jɛ wa, k'a sɔɔɔ kiti kelen lo b'aw kan wa? An bɛ jangi min sɔɔɔ ka kapa ni an ye, sabu an ta kɛwalew ka kan ni min ye, an bɛ o le sɔɔɔra. Nka nin cɛ ma kojugu si kɛ.» O kɔ, a ko: "Yezu, n'i nana sigi i ka masaya la tuma min na, i k'i hakili to ne la." Yezu y'a jaabi ko: 'Tijɛ na, ne b'a fɔ i ye ko bi, i bena kɛ ne fɛ arijana na.'" (Luka 23:32).

N'i be kuruwa yɔɔɔ lamini filera, i be mɔɔɔ juman lo lɔn joona joona? N'i b'u jɛda filera, yala fɛɛn dɔ b'i hakili jigi i yɛrɛ la wa? Aw dɔw fɛ, o jaabili be se ka kɛ Piyeri ye. I be kumaw fɔ ani ka layidu ta kantigiya koo la, nka u tɛ se ka layidu ta. N'a sɔɔɔ i be kɛlɛ kɛra ni jalaki ani dusukasi ye ani i b'i yɛrɛ jiningara ko: Yala Ala be se ka yaafa n' ma tugun n' ye koo dɔ kɛ min tɛ tijɛn ye wa? N'a sɔɔɔ, i b'i yɛrɛ jati i n'a fɔ Pilati. Miiri k'a filɛ Pilati koo la, kumaden jɔɔjɔɔ min be yen, o ye ko: "A ka surun," tijɛn tɛ? A "b'a fɛ" ka Ala Dence bɔ kaso la. A "b'a fɛ" ka koo numan lo kɛ. N'a sɔɔɔ i ka jɛnamaya be nɔɔɔnin lo kumaden nin na: "A ka surun." I "b'a fɛ" ka kɛ kerecɛn ye. I "b'a fɛ" ka jɛnamaya kɛ kantigiya la. I "b'a fɛ" ka jɛnamaya kɛ ni kololi ye.

N'a sɔɔɔ i b'i yɛrɛ jati Mariyamu ye. Ne hakili la, Mariyamu caaman be yen, cɛɛw ni musow, kantigiw, kantigiw, tijɛnw, tuma dɔw la u be nisɔɔngoya wala tuma dɔw la u be mɔɔɔɔɔ jagami. Walima, n'a sɔɔɔ mɔɔɔ dɔ b'a yɛrɛ lɔn ni Zan ye. I fana be yen, nka i be maloya, i be suma, i be siranna. Tijɛn na, mɔɔɔ si tɛ yen min b'a lɔn ko i ye Yezu ka kalanden ye.

N'i be mɔɔɔ minw bɛɛ filera kuruwa lamini na, i b'i yɛrɛ lɔn ni jɔn lo ye. O jogow bɛɛ cɛma, ne b'a fɔ aw ye ko mɔɔɔ kelen be yen, an kelen kelen bɛɛ minw be Krista la, an be se k'an yɛrɛ lɔn n'o ye. Ale lo ye an ka kalan sinsinyɔɔɔ ye. Nin tɛna diya i ye, nka an kerecɛnw bɛɛ b'an yɛrɛ lɔn ni nanbarakɛla ye min gwengwenna yiri kan. I n'a fɔ ale, i be nɔɔɔnin be kuruwa kan Yezu gɛrɛfɛ. I ko ale, i y'a filɛ ni limaniya ye ani i ye delili dɔ kɛ min tɛ se ka miiri. Ani, i n'a fɔ ale, Pol y'a weele ko kisili min ye "nilifɛn ye min tɛ se ka fɔ."

Sonyani min gwengwera yiri kan, o koo be mun lo yira an na? A be mun lo yira an na? Fɛɛn jɔɔjɔɔ fila dɔɔɔn lo, nka olu lo ye kalan jɔɔjɔɔ fila ye adamaden be se ka minw sɔɔɔ.**O sɔɔɔ tɛ se ka suman .**

mɔɔɔ ni Ala ka kanuya ka bon min te se ka suma .O ye maana numan ye, cogo caaman na, a ye maana kabakoman ye. Kabi kɔnɔnɔn caaman, nanbarakela min tun gwengwenna yiri kan, o maana kera sɔɔɔli ye dɔw fe, mɔɔɔ be sɔn Ala ka neema ma cogo min na bi, mɔɔɔ be ke kerecen ye cogo min na. Mɔɔɔw, a ma sebe o kuun kama. O koo bee kera sanni kerecenw ka sɔɔɔ, sanni Ala k'a ka legilizi sigi sen kan. Kuun min kama o maana ye sira sɔɔɔ tariki kɔnɔn, o ye k'a yira an na cogo gwenin na i n'a fɔ Bibulu nɛɛ tɔɔw, o kalan barikaman fila: Mɔɔɔ ka nafa min te se ka suman ani Ala ka kanuya min ka bon min te se ka suman.

Yezu ye kuma wolonfila minw fɔ kuruwa kan, u y'a ka nenamaya n'a ka cikan bee laje ka surunya i n'a fɔ tablo wala index nɛɛ min be sɔɔɔ kaye belebele dɔ kɔnɔn. I be yeɛema ani i be feen caaman sɔɔɔ kɔɔɔ fitinin kelen kelen bee ko.

1.Mɔɔɔ ka nafa min te se ka suman . .

An b'a ye ko Yezu be o mɔɔɔ jugu minena cogo min na a tun be mɔɔɔw minena a ka cidenya baara la kabi wagatijan. O mɔɔɔw te se ka foyi ke ani u b'u nɛɛ sin a ma ni limaniya ye. Neyirali fe, a y'o ladonniya n'o neema nɔɔnɔn yira ka kɔn o wagati nɛ tuma min na a jigira ka bɔ kulu kan waajuli la. Matiyu y'a fɔ an ye a ka kibaro diiman sapitiri 8nan na ko a tun be mɔɔɔw lamini na minw tun be baro kera tuma min na, o jenkulu barila ka jensen i n'a fɔ kongokolon minw ye yeelen ye sisan. Mɔɔɔ dɔ pɛɛnna u ka fɔɔɔɔɔɔw sanfe ko, "Banabagatɔ." Siga t'a la, a tun ye adamadenw ka jamaba dɔ ye min tun be nɔɔnɔn lajenna, joli min tun be tagamana, joli min tun be funu, n'a sɔɔɔ bolo tun te yen, n'a sɔɔɔ nuun tun te yen. N' b'a fɔ i ye tijen na, foyi tun t'a bolo, fɔ delili laban kelen, min tun be ke ni jigitige ye. Kunatɔɔe y'a naa kɔɔɔta k'a fɔ ko: «An karamɔɔɔ, n'i b'a fe, i be se ka ne keneya.»

Aw y'a ye, sonyanikela min tun gwengwenna yiri kan, o tun te ni min ye fɔ delili jigitigenin. I hakili b'a la Yezu ye min ke o kunatɔɔe la wa? Yezu y'a bolo sin ka maga a la. A y'a bolow don o joli dayeleninw dɔ la min tun be joli bɔra. Sisan, i ka kan ka Piyeri ni Zan ye kongo kɔnɔn, u be fileli kera kenema k'a fɔ ko: "O te, Matigi, Matigi, kana, kana maga a la!" Mun na a y'o ke do? Yala Yezu tun te se ka kunatɔɔe keneya n'a ma maga a la wa? Siga t'a la, a tun be se. Mun na a y'o ke do? A tun b'an kalanna mɔɔɔ nafa koo la min te se ka suma.

Mɔɔɔw, nafa be adamaden na sabu a ye adamaden ye. Sisan, dunija t'o san. Dunija b'an kalan ko nafa b'an na ka keɛɛ n'an yecogo ye, an be se ka min ke wala an be min sɔɔɔ an ka banki kɔnɔn. Sisan, i b'o feenw ta k'u nɔɔnɔn mine ani i be ni dije ka nafaw ye. Ala ko: "ɔn ɔn, i nafa ka bon sabu i danna ne jaa la, i nɔɔnɔn te yen danfenw bee la."

Yezu y'o koo kelen lo kalan muso kakalayakela ye Zan 8. Yala i hakili b'a ka maana la wa? Baara tun t'a fe ka lo a kan. A tun minena a be kakalaya kera. A tun te se k'a yeɛ lafasa. An tun bena a fɔ ko a tun be jurumu kera. Nka tuma min na a nɛɛw ye Yezu nɛɛw kunben, a ma kɔniya ni .

a tun ye dusukasi min ye o ɲɛ tɔw la. A y'a file ni delili ye a ɲɛ na ani a y'a niin kisi.

O maanaw be taga ka taga kibarun diman kɔkɔ, Samarika muso, Zase min be yiri nin kan ani fiyento Baritime. O kama, n'an y'a ye ko min kɛra o cɛɛ la min sara Krista gɛrɛfɛ, o ma kan ka bari an na. A ka di an ye k'a ye ko an tɛ koo caaman lɔn o sonyanikɛla koo la, tiɲɛn tɛ? An t'a tɔkɔ lɔn, a wolodugu, a tun be balo min kɛ ani a tun be min lɔn Yezu koo la. Dɔw y'a fɔ ko a tun ye faso kanubaga dɔ ye, Yahutu kisemanw dɔ min tun b'a fɛ ka ɔɔmu sɔɔdasiw gwen ka bɔ jamana na. N' ka ɲi ka tiɲɛn fɔ aw ye, n' be sigasiga o la. N' be sigasiga o la sabu n'o tun ye tiɲɛn ye, siga t'a la, Luka tun bena o fɔ an ye. Ani, n'a tun tɛ Luka ye, tarikikow sɛbɛbaga wɛrɛ tun bena o kofɔ kɔkɔ dɔ la.

ɔn ɔn, ne fɛ, an ka ɲi k'a faamu ko nin cɛɛ min tun sirinin be Yezu gɛrɛfɛ, o tun ye nanbarakɛla dɔkɔn lo ye. A tun ye sonyanikɛla dɔkɔn lo ye. Tiɲɛn na, n'an be kiti tige a ka kiti jugu kan, ale lo tun ka jugu ka tɛmɛ mɔkɔ juguw bɛɛ kan. A tun be to ka kojugu kɛ ani ka sa ɔɔmukaw ka kuruwa kan sonyali kosɔn, o tun ye koo juguba ye tiɲɛn na. N'a sɔkɔ a ye koo jugu hake wɛrɛ minw kɛ, an tɛ se k'o fɔ. Mɔkɔ dɔ ko: «Ayiwa, n'a tun ka jugu ten, Yezu b'a fɛ ka mun lo kalan an na?»

2. Ala ka kanuya ka bon cogo min na, a tɛ se ka suma

An k'a to an hakili ka kɔsegi o kuruwa kan o kulu kan, u tun b'o min weele ko «Gɔligota», walima kungolo kɔkɔ. A tun tɛ den sɔkɔ, a tun be komi kunkolo. O tun ye kɔkɔ ye, kungolo caaman tun benna kɔkɔ min na. Sisan, miiri k'a file i be jama cɛma kulu jukɔkɔ ani i be yeɛɛla ka kuruwa saba nunu file. I be gwɛrɛ dɔkɔni ka mɔkɔ min weele ko kojugukɛla, o tigi ɲɛda ye, min tun bena laban ka yafa ɲini.

An be yeɛɛla k'a file tuma min na, a ɲɛda be bugurinje, a be i n'a fɔ bugurimugu ani a sɛgenin lo sabu a m'a fɔ a ye wagati hake min kɛ kaso la ani kaso la. A ɲɛw be yeɛɛla ani jigitige ye ninsɔndiya sifa bɛɛ tiɲɛ a ka ɲɛnamaya kɔkɔ. A y'a bɛɛ dabila. "An k'a ban," a b'a miirila, "An k'a ban dɔkɔn." O la, a be nɔkɔnin be o kuruwa kan ani bɔkɔkise damanin dɔkɔn lo tora a ka lɛrɛ kɔkɔ.

Nka o kɔ, a y'a ɲɛ sin cɛɛ nin ma min gwengwenna a gɛrɛfɛ. Cɛɛ min be cɛmance la, o ye cɛɛ min ye sɛbɛ dɔ kɔkɔ a kuun na min sɛbɛra ko: *Yahudiyaw ta masace*. An t'a lɔn n'o nanbarakɛla tun delila ka Yezu ye ka kɔkɔ, n'a sɔkɔ a tun y'a ye. N'a sɔkɔ a tun ye kabako dɔ ye, n'a sɔkɔ a tun y'a ye ko Yezu be mɔkɔ minw kanu, n'a sɔkɔ a y'a ye ko an Matigi be dugukolo kɔkɔ minɛna i n'a fɔ dugukolo kɔkɔ, n'a sɔkɔ a tun y'a ka kalan dɔ mɛn, wala, n'a sɔkɔ a tun be min lɔn Yezu koo la, o tun ye a tun be min filɛra sisan yɛrɛ, yirilɛsɛbaga dɔ min tun be kuruwa kan ani a tun be torping for whose . joli bɔli. Nka tuma min na a tun be cɛɛ filɛra a gɛrɛfɛ, fɛɛn dɔ tun be o cɛɛ la min tun be sonyanikɛla nin minɛna. Mun na o cɛɛ tun be hɛɛrɛ la ten? Mun na a tun be sumana cogo kabakoman na k'a sɔkɔ bɛɛ tun b'a lɔkɔkɔ? Mun na

yala a tɛ kule dimi kosɔn i n'a fɔ mɔkw tɔw bɛɛ minw bɛ kuruwa kan wa? O kɔ, koo kabakoman dɔ y'a daminɛ ka kɛ.

Nin nanbarakɛla, nin sonyanikɛla y'a daminɛ ka ninɛ a yɛrɛ kɔ. A ka dimi juguya be dɔkwɔya wagati dɔɔni, a be ninɛ pɛrɛnw sɔkwɔli kɔ wagati dɔɔni ani a b'a ye ko a tɛ se k'a nɛɛ bɔ o cɛɛ kan. A be dusukunnakow dɔ mɛn a ma deli ka min sɔkwɔ "jɔɔn b'a lɔn wagati min na." A b'a ye ko a be hami Masiya koo la. A y'a ye ko a b'a janto o cɛɛ la. Nanbarakɛla min tɛ foyi lɔn, a ka jan kosɔbɛ a ma foyi jati. A be komi a be mɔkwɔ kabakoya, nka o dusukunnakow be yen.

Tigeli dɔ be yen. Kan dɔ be yen min be komi foghorn ani a b'a ka miiriya tɛrɛn tijɛ. A be bɔ nɛgɛrikɛla tɔ kelen na, o mɔkwɔ min gwengwenna yiri kan fan dɔ fɛ. O kumakan ka gwɛlɛ ani a man ni. I y'a ye ko mɔkwɔ wɛrɛ fana tun be Yezu filɛra. O kojugukɛla ma to ka an Matigi filɛ ni hinɛ ni hami ye. A tun be filɛli kɛra ni sinsin lensɛri faranin ye.

Yala a tɛ kabako ye k'a ye ko mɔkwɔ fila be se ka gwɛrɛ Yezu la ten, u ka koow cogoya be se ka kɛ kelen ye ani k'a sɔkwɔ u ka miiriya tɛ kelen ye pewu wa? Yala i delila ka kabakoya k'a ye cogo min na u dɔ be se ka bɔ kɛnɛ kan k'a yɛrɛ di pewu ka tugu Matigi kɔ ani tɔ kelen be ban a la pewu ani k'a sɔkwɔ u ka koow cogoya be komi kelen lo wa? N' m'o faamu ka nɛ abada, nka o misaliya kɔɔman dɔ filɛ. Dɔ tun b'a miiri ko a ka ni ka koo dɔ nin min tɛ se ka kɛ limaniya sababu fɛ ani tɔ kelen tun b'a fɛ dɔɔn ka fara jama ka yɛlɛko kan. "N'i ye Krista ye, i yɛrɛ kisi, O, k'i to o la, an fana kisi!" O tun ye kumadenw ka tanki wɛrɛ dɔɔn lo ye. O kɔ, mɔkwɔw be kumabali fɔra tugun.

N' b'a nininga n'o sonyanikɛla kɔɔkwɔɔbaga tun tɛ miiri tijɛn na ko a tɔ kelen bena a seen don o la. Nka o kɔ na, koo min be mɔkwɔ kabakoya ka tɛmɛ fɛɛn bɛɛ kan, o lo kɛra. O nanbarakɛla tɔ b'o jɔkwɔ lo kɛ. A ye min fɔ Yezu ye, n' m'a lɔn mɔkwɔ hake min y'o mɛn. Minw be duguma, n' be kumana olu lo koo la, sɔkwɔdasiw, Mariyamu ani tɔkwɔ. Nka ne b'a fɔ aw ye ko mɔkwɔ o mɔkwɔ y'o mɛn, o tigi siranna. «I tɛ siran Ala n'a wa?» sonyani ko? "Komi aw be kiti kelen kɔɔn, an be nangili sɔkwɔ tilenninya la. An be min sɔkwɔ, an ka kɛwalew ka kan n'o ye, nka nin cɛɛ ma kojugu foyi kɛ. O kɔ, a ko: "Yesu, i hakili to ne la n'i nana i ka masaya la." siɛ laban min na nin cɛɛ ye kuma mɔkwɔ dɔ kɔ na wa?»

Nka a be yan, n'a sɔkwɔ a be koo numanba lo kɛra min sebera Sebeninw kɔɔn tuma min na mɔkwɔ wɛrɛ tun tɛna na Ala lafasa, tuma min na mɔkwɔ caamanba tun b'u kɔ donna, tuma min na hali mɛlɛkɛw tun be kasira ani jinaw minw bɔra jahanama na, olu tun be dɔn kɛra yeelen kɔɔn sabu u tun b'a miiri k'u ye Ala Dence faga. A tun be nanbarakɛla dɔ lo nin, a tun be nanbarakɛla dɔ lo nin min banna ka lɔ Ala tɔkwɔ la ani o ketɔ, a ka nɛnamaya tileben yɛrɛ la, a y'a ka nɛnamaya koo bɛɛ kisi.

Piyeri min tun tɛna a to yen abada, ale tun tɛ yen yɔɔ si. Fangatigi Pilati tun y'a tɛgɛ ko kabini wagatijan. Jama tun yɛlɛmana ka kɛ yɛlɛmayɛlɛma ye, kalandenw tun bolila ka taga, nka nanbarakɛla dɔ k'a sɔɔ a yɛrɛ m'a lɔn, ale be koo saba nunu fɔ an ye, aw ka ɲi ka minw lɔn ani ka la u la aw dusukunw na n'aw labennin lo ka na Krista fɛ. N' ka ɲi ka mun lo lɔn walisa ka kɛ kerecɛn ye? N' ka ɲi ka mun lo faamu? Mɔɔɔw, aw tɛ faamuyali dabila abada, a ka gwɛlɛ. I b'ɔ yɔɔ yira min?

Minw nana Krista fɛ, ani u tun be makoyafɛn gwansan minw faamu, Kɛwalew kitabu b'olu ka misaliya caaman yira. Nka, a be sɔɔ yan yɛrɛ ka gwɛ i n'a fɔ n' delila ka yɔɔ minw ye.

1. **A y'a latigɛ ko ale nɔɔnɔn lo** . A y'a ɲaa la a kan k'a fɔ ko: "I b'a lɔn ko ne be min sɔɔla, ne ka kan n'o ye." A m'a fɔ dɔɔ ko ale ye jurumunkɛla ye. A b'a fɔra ko: "Ne ye mega-sinner ye. Ne ka kan ka sɔɔ nin kuruwa kan. Ne ka kan ka sa," a be pɛrɛnna.
2. **A y'a latigɛ ko Yezu saniyanin lo pewu** . A ko: «Nga nin cɛ ma kojugu si kɛ.» Nanbarakɛla ko: "Ne jalakibaga lo. Ala ma foyi kɛ. Ne filila, a ka tijɛ fɔ. Ne tununa, nka ale lo ye Kisibaga ye." Nanbarakɛla y'a fɔ ale n'a tericɛ koo la yen, a tericɛ min be fan dɔ fɛ, "An be yan bari an ka kan n'o ye, nga ale tɛ."
3. **Se be Yezu fɛ k'an don masaya dɔ kɔɔ min be tɛmɛ nin ɲenamaya kan** . O sonyanikɛla tun b'a lɔn ko suman damadɔ dɔɔ lo tora a ka lɛrɛ kɔɔ ani k'a lɔn ko a be sa, a y'a ɲaa la yɔɔ min na k'a fɔ ko: «Matigi, yala i hakili bena to ne la n'i nana i ka masaya la wa?»

Sisan, Yezu tun y'a kuun ɲɛsin o sonyanikɛla ma ani n' tɛ se k'a to n' yɛrɛ ma miiri ko hali a ka dimi kɔɔ, Yezu sera ka yɛlɛmisen dɔɔn kɛ k'a to saga tununin nin minɛna, a kelen, min karinin lo, min mandimina ani min joli bɔra, a be yɛlɛla ka don sagakulu kɔɔ. O saga y'a ɲaa la sagadɛndɛla kan k'a fɔ ko: "Ne be se ka don wa? Ne ma kan n'o ye, nka ne be se ka don wa? Matigi, i bena i hakili to ne la n'i nana i ka masaya la wa?" Sagagwɛla ɲuman ye sagaw filɛ k'a fɔ u ye ko: "Aw ka don. Bi, aw bena kɛ ni ne ye alijɛnɛ kɔɔ." **Adamaden ka nafa min tɛ se ka suman, Ala ka kanuya min ka bon min tɛ se ka suma.**

Dɔnkili kumaw . *Yezu ka kuruwa jukɔɔ* kalansen nin surunyana "Yezu ka kuruwa nin kan, ne ɲɛɛ be se ka mɔɔ min tɔɔla yen ne kosɔn, o tigi ka saya yɛrɛ yɛrɛ ye tuma dɔɔ la; Ani ka bɔ ne dusukun na, ni ɲɛji ye, ne be sɔn kabako fila ma: A ka kanuya nɔɔnɔnman kabakomanw ani ne yɛrɛ ka nafantan" fɔ n'an tɛ nafantanw ye Ala kisibaga ɲɛɛ kɔɔ. Kalan kabakoman #1252 Steve Flatt saan 1996, marisikalo tile 3